

Konrad Buczma

Obowiązek rejestracji zbiorów danych osobowych a bezpieczeństwo państwa

Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Chełmie

Abstrakt

Niniejszy artykuł poświęcony jest problematyce rejestracji zbiorów danych osobowych u Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych (dalej zwanego Generalnym Inspektorem oraz GIODO) w kontekście działań służb mających zapewniać bezpieczeństwo Rzeczypospolitej Polskiej. Na podstawie analizy przepisów ustawy o ochronie danych osobowych¹, orzecznictwa sądowo-administracyjnego i poglądów doktryny staram się odpowiedzieć na pytanie, czy taki obowiązek istnieje. Pomijam w artykule wszelkie szczegółowe regulacje będące *lex specialis* w stosunku do ustawy o ochronie danych osobowych, ponieważ wspomniana ustawa stanowi jedyny tak ogólny akt prawny, wyznaczający nie tylko reguły ochrony danych osobowych, lecz także ich przetwarzania, udostępniania i przekazywania zarówno w formie papierowej, jak i elektronicznej. Wspomniana ustawa o ochronie danych osobowych, mając zastosowanie do przetwarzania informacji w formie elektronicznej, znajduje zastosowanie w sieci internetowej. Nie zdecydowałem się na szersze rozwinięcie zagadnienia bezpieczeństwa przechowywanych danych przez agendy państwowe, ponieważ uważam, iż zagadnienie to wymaga oddzielnego opracowania nie tylko na gruncie nauki prawa, lecz także nauk informatycznych w kontekście tzw. cyberwojny.

Słowa kluczowe: *ochrona danych osobowych, zbiory danych, służby specjalne, administracja publiczna, Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych*

Abstract

The following article is dedicated to the problem of registration of personal data at Inspector General for the Protection of Personal Data (hereinafter Inspector General or GIODO) in the context of actions undertaken by services (security forces) that ensure the safety of the Republic of Poland. Analysing the rules of Personal Data Protection Act, judicial and administrative decisions, views of doctrine I try to answer the following question: does this obligation exist? I ignore all the detailed regulations that are *lex specialis* towards Personal Data Protection Act because the act mentioned by me constitutes the only and overall act of law

¹Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych, Dz. U. 2002, nr 101, poz. 926, z późn. zm.

that sets the rules for personal data protection but also its processing, sharing and sending in paper and digitalized form. The already mentioned Personal Data Protection Act is applicable to processing information in electronic form and is applied to the Web. I have not decided to broaden the issue of safe data storage by state agencies because I believe that this matter requires a separate elaboration not only in the field of law but also in the field of computer science in the context of cyber war.

Keywords: *personal data protection, collections of data, intelligence services, public administration, The Inspector General for Protection of Personal Data*

Obowiązek rejestracji zbiorów danych osobowych, wynikający z ustawy o ochronie danych osobowych, ciąży na administratorach danych, przetwarzających różnego rodzaju informacje, i podlega wielu ograniczeniom i wyłączeniom ze względu na specyfikę działalności konkretnego podmiotu. Rejestracja zbiorów danych osobowych następuje u Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych. Jest to nowa instytucja w ustroju Polski powołana do życia wspomnianą ustawą o ochronie danych osobowych. Powstanie Generalnego Inspektora² stanowi wyraz przestrzegania przez Polskę europejskich standardów w zakresie przetwarzania informacji wynikających z Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 95/46/WE z 24 października 1995 roku.³ Tworzy to „korzystne warunki do sprawowania indywidual-

²Więcej na temat instytucji Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych zobacz: (Kulesza, 1999, s. 9; Martysz, 2009, s. 6; Sakowska - Baryła, 2006, s. 85). Pierwszym Generalnym Inspektorem była Ewa Kulesza (1998-2006), doktor prawa, ukończyła Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Łódzkiego – obecnie pracownik naukowy tegoż Wydziału. W latach 2006-2010 na stanowisko te powołano Michała Serzyckiego. Jest absolwentem Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego oraz Policealnego Studium Nauczycielskiego. Od 15 lutego 2010 r. jest wiceprzewodniczącym Grupy Roboczej Art. 29 – niezależnego europejskiego organu doradczego Komisji Europejskiej w zakresie ochrony danych osobowych i prywatności. W kadencji 2010-2014 urząd ten sprawował Wojciech Rafał Wiewiórkowski, doktor prawa, absolwent Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Gdańskiego. Wykładowca tegoż Uniwersytetu oraz Gdańskiej Wyższej Szkoły Administracji. Obecnie Generalnym Inspektorem Ochrony Danych Osobowych jest Edyta Bielak-Jomaa – doktor nauk prawnych. Jest absolwentką Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Łódzkiego. Nowelizacja ustawy o ochronie danych osobowych z dnia 22 stycznia 2004 roku wprowadziła możliwość powoływania Zastępcy Generalnego Inspektora na jego wniosek przez Marszałka Sejmu. Obecnie jest nim od 2006 roku Andrzej Lewiński - prawnik, absolwent Wydziału Prawa Uniwersytetu w Gdańsku. Odbił aplikację w Sądzie Wojewódzkim w Gdańsku zakończoną egzaminem sędziowskim, złożył egzamin radcowski i uzyskał wpis na listę radców prawnych. źródło – www.giodio.gov.pl

³Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 95/46/WE z 24 października 1995 r.

nej kontroli przetwarzania danych przez samych zainteresowanych, tj. osoby, których dane są przetwarzane w zbiorach wpisanych do rejestru.” (Bałdyga, 2007, s. 5). Zdaniem Ewy Kuleszy obowiązek rejestracji zbiorów danych spełnia podwójną rolę. Gwarantuje swobodny dostęp do przetwarzanych informacji oraz „jest narzędziem wstępnej kontroli prawidłowości przetwarzania oraz zabezpieczania danych osobowych, dokonywanej przez Generalnego Inspektora.” (Kulesza, 1999, s. 9) Dlatego też postuluje się w doktrynie, aby rejestr ten pozostawał jawny. (Drozd, 2007, s. 286) Upublicznienie zarejestrowanych danych daje osobom zainteresowanym możliwość skorzystania z prawa wglądu do przetwarzanych o nich informacji oraz do przepisów prawnych, w oparciu o które zostały one zebrane. Wymogi formalne zgłoszenia zbioru danych do rejestracji zawiera znowelizowany art. 41 ustawy o ochronie danych osobowych.⁴

Cechą wyróżniającą zbiór danych jest jego struktura, tj. takie uporządkowanie informacji, które daje możliwość wyszukania konkretnych danych według określonego kryterium. Aby zakwalifikować zbiór do rejestracji, musi istnieć w jego strukturze możliwość odnalezienia jakiejkolwiek informacji według dwu podstawowych kryteriów:

- 1) kryterium osobowego, jak np.: imię, nazwisko, data urodzenia, numer ewidencyjny PESEL,
- 2) kryterium nieosobowego (każda inna informacja umożliwiająca identyfikację).

w sprawie ochrony osób w związku z przetwarzaniem danych osobowych oraz swobodnego przepływu takich danych, Dz. Urz. WE L. 281.

⁴Ustawa z dnia 29 października 2010 r. o zmianie ustawy o ochronie danych osobowych oraz niektórych innych ustaw, Dz. U. 2010, nr 229 poz. 1497; Wniosek powinien zawierać: 1) wniosek o wpisanie zbioru do rejestru zbiorów danych osobowych, 2) oznaczenie administratora danych i adres jego siedziby lub miejsca zamieszkania, w tym numer identyfikacyjny rejestru podmiotów gospodarki narodowej, jeżeli został mu nadany, oraz podstawę prawną upoważniającą do prowadzenia zbioru, a w przypadku powierzenia przetwarzania danych podmiotowi zewnętrznemu w ramach usługi zleconej oznaczenie tego podmiotu i adres jego siedziby lub miejsca zamieszkania, 3) cel przetwarzania danych, 4) opis kategorii osób, których dane dotyczą, oraz zakres przetwarzanych danych, 5) sposób zbierania oraz udostępniania danych, 6) informację o odbiorcach lub kategoriach odbiorców, którym dane mogą być przekazywane, 7) opis środków technicznych i organizacyjnych zastosowanych w celach zabezpieczenia zgłaszanego zbioru danych, 8) informację dotyczącą ewentualnego przekazywania danych do państwa trzeciego. Zgłoszenia zbioru danych należy dokonać na formularzu, którego wzór stanowi załącznik do rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 11 grudnia 2008 r. w sprawie wzoru zgłoszenia zbioru danych do rejestracji Generalnemu Inspektorowi Ochrony Danych Osobowych, Dz. U. 2008, nr 229 poz. 1536.

Z obowiązku rejestracji zbiorów danych osobowych zwolnione są podmioty⁵, które przetwarzają i gromadzą następujące zbiory danych⁶:

- 1) zawierające informacje niejawne, które zostały uzyskane w wyniku czynności operacyjno-rozpoznawczych przez funkcjonariuszy organów uprawnionych do tych czynności,
- 2) przetwarzane przez właściwe organy dla potrzeb postępowania sądowego oraz na podstawie przepisów o Krajowym Rejestrze Karnym, przetwarzanych przez Generalnego Inspektora Informacji Finansowej, przetwarzanych przez właściwe organy na potrzeby udziału Rzeczypospolitej Polskiej w Systemie Informacyjnym Schengen oraz Wizowym Systemie Informacyjnym a także przetwarzanych przez właściwe organy na podstawie przepisów o wymianie informacji z organami ścigania państw członkowskich Unii Europejskiej,
- 3) dotyczące osób należących do kościoła lub innego związku wyznaniowego, o uregulowanej sytuacji prawnej, przetwarzanych na potrzeby tego kościoła lub związku wyznaniowego,
- 4) przetwarzane w związku z zatrudnieniem u nich, świadczeniem im usług na podstawie umów cywilnoprawnych, a także dotyczących osób u nich zrzeszonych lub uczących się,
- 5) dotyczące osób korzystających z ich usług medycznych, obsługi notarialnej, adwokackiej, radcy prawnego, rzecznika patentowego, doradcy podatkowego lub biegłego rewidenta,
- 6) tworzone na podstawie przepisów dotyczących wyborów do Sejmu, Senatu, Parlamentu Europejskiego, rad gmin, rad powiatów i sejmików województw, wyborów na urząd Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, na wójta, burmistrza, prezydenta miasta oraz dotyczących referendum ogólnokrajowego i referendum lokalnego,
- 7) dotyczące osób pozbawionych wolności na podstawie ustawy, w zakresie niezbędnym do wykonania tymczasowego aresztowania lub kary pozbawienia wolności,
- 8) przetwarzane wyłącznie w celu wystawienia faktury, rachunku lub prowadzenia sprawozdawczości finansowej,
- 9) powszechnie dostępne,
- 10) przetwarzane w celu przygotowania rozprawy wymaganej do uzyskania dyplomu ukończenia szkoły wyższej lub stopnia naukowego,
- 11) przetwarzane w zakresie drobnych bieżących spraw życia codziennego.

⁵Zob. (art. 7 pkt 4, oraz art. 31 UODO).

⁶(art. 43 ust. 1 UODO).

Wymieniony powyżej liczny katalog zwolnień, zdaniem doktryny świadczy o braku zaufania ustawodawcy do nowo utworzonej w 1997 roku instytucji Generalnego Inspektora.⁷ Warto zwrócić uwagę, iż jest to najczęściej nowelizowany artykuł z ustawy o ochronie danych osobowych (aż piętnastokrotnie zmieniany przede wszystkim w związku z powoływaniem nowych agencji rządowych), co potwierdza stanowisko doktryny, iż ciągle poszerzanie zawartego w nim katalogu świadczy o braku zaufania ustawodawcy do instytucji GIODO. Katalog zawarty w tym artykule rozszerzany był w związku z wprowadzeniem: ustawy o Krajowym Rejestrze Karnym (Dz. U. 2000, nr 50 poz. 580), ustawy o przeciwdziałaniu wprowadzaniu do obrotu finansowego wartości majątkowych pochodzących z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł (Dz. U. 2000, nr 116 poz. 1216), ustawy o rzecznikach patentowych (Dz. U. 2001, nr 49 poz. 509), ustawy o zmianie ustawy o ochronie danych osobowych (Dz. U. 2001, nr 100 poz. 1087), ustawy o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu (Dz. U. 2002, nr 74 poz. 676), ustawy Ordynacja wyborcza do Parlamentu Europejskiego (Dz. U. 2004, nr 25 poz. 219), ustawy o zmianie ustawy o ochronie danych osobowych oraz ustawy o wynagrodzeniu osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe (Dz. U. 2004, nr 33 poz. 285), ustawy o Centralnym Biurze Antykorupcyjnym (Dz. U. 2006, nr 104 poz. 708), ustawy o Służbie Kontrwywiadu Wojskowego oraz Służbie Wywiadu Wojskowego oraz ustawy o służbie funkcjonariuszy Służby Kontrwywiadu Wojskowego oraz Służby Wywiadu Wojskowego (Dz. U. 2006, nr 104 poz. 711), ustawy o udziale Rzeczypospolitej Polskiej w Systemie Informacyjnym Schengen oraz Systemie Informacji Wizowej (Dz. U. 2007, nr 165 poz. 1170), ustawy o zmianie ustawy o udziale Rzeczypospolitej Polskiej w Systemie Informacyjnym Schengen oraz Systemie Informacji Wizowej i ustawy o ochronie danych osobowych (Dz. U. 2010, nr 41 poz. 233), ustawy o ochronie informacji niejawnych (Dz. U. 2010, nr 182 poz. 1228), ustawy o wymianie informacji z organami ścigania państw członkowskich Unii Europejskiej (Dz. U. nr 230 poz. 1371).

Z wymienionego powyżej katalogu wynika, iż największą autonomię przy rejestracji zbiorów danych na podstawie przepisów ustawy o ochronie danych osobowych posiadają: Policja, Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencja Wywiadu, Służba Kontrwywiadu Wojskowego, Służba Wywiadu Wojskowego, Centralne Biuro Antykorupcyjne.⁸ Pogląd ten potwierdził Naczelny Sąd Administracyjny w wyroku z dnia 21 lutego 2000 r.⁹, wskazując,

⁷Zob. więcej na ten temat, (Górzyńska, 1997, s. 15; Kulesza, 1999, s. 15-16).

⁸(art. 43 ust. 2 UODO).

⁹Wyrok z dnia 21 lutego 2000 r., (II SA 52/00).

iz „działania Policji w zakresie przetwarzania danych znajdują się całkowicie poza zasięgiem komentowanej ustawy, Generalny Inspektor nie ma w tym zakresie żadnych uprawnień kontrolnych, a obywatel nie może w obrębie stosunków z tymi organami liczyć na ochronę swej prywatności ze strony Generalnego Inspektora i w konsekwencji NSA.” (Kisielewicz, 2001, s. 32 i n.). Z kolei w wyroku z dnia 17 sierpnia 2010 roku¹⁰ NSA podkreślił, iż brak możliwości kontroli przez GIODO przetwarzania danych stanowiących tajemnicę państwową dotyczy tylko sytuacji, w której wszystkie przetwarzane informacje mają taki charakter. W stosunku do pozostałych danych zgromadzonych w zbiorze zachowuje on swoje kompetencje kontrolne. Podobnie uważa Monika Sakowska-Baryła, zdaniem której wyłączenie zbioru spod rejestracji nie oznacza również wyłączenia go spod kontroli sprawowanej przez GIODO (Sakowska-Baryła, 2007, s. 1 i n.). Takie stanowisko zajęł WSA w Warszawie w wyroku z 24 października 2011 roku¹¹, podzielając opinię Generalnego Inspektora, wyrażoną decyzją administracyjną dotyczącą kobiety, która, ubiegając się o pracę w sądzie, przypadkowo dowiedziała się, że figuruje w Krajowym Systemie Informacji Policji. W decyzji tej GIODO stwierdził, iż mimo braku obowiązku rejestracji takiego zbioru, może nakazać decyzją usunięcie danych skarżącej osoby, ponieważ bezterminowe przechowywanie przez władze danych szczególnie wrażliwych osób, wobec których zakończono postępowanie karne bez skazania, jest niedopuszczalne w demokratycznym społeczeństwie i prowadzi do naruszenia europejskich standardów. W wyroku stwierdzono, iż do usuwania danych w Krajowym Systemie Informacji Policji zastosowanie mają przepisy ustawy o ochronie danych osobowych, a nie przepisy ustawy o Policji, które uprawniają ją do tworzenia takiego systemu.

Analizując stanowisko doktryny oraz orzecznictwo sądowo-administracyjne, należy stwierdzić, iż służby państwowe takie, jak: Policja, Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencja Wywiadu, Służba Kontrwywiadu Wojskowego, Służba Wywiadu Wojskowego, Centralne Biuro Antykorupcyjne są zwolnione z ustawowego obowiązku rejestracji gromadzonych danych osobowych. Nie oznacza to jednak „samowolnego” gromadzenia i przetwarzania informacji. Działania te muszą pozostawać w zgodzie z zasadą demokratycznego państwa prawa, a więc powinny być wykonywane na zasadach i w granicach prawa. Przywołane orzecznictwo wskazuje także na możliwość ingerencji Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych w proces przetwarzania danych, pomimo braku obowiązku rejestracji zbiorów w tej instytucji.

¹⁰Wyrok NSA z dnia 17 sierpnia 2010 roku, (I OSK 1426/09), „Lex” 737492.

¹¹Wyrok WSA w Warszawie z 24 października 2011 r., (II SA/Wa 625/11).

Należy zwrócić uwagę na ciągle rosnącą liczbę zbiorów zgłaszanych do rejestracji i ostatecznie podlegających temu obowiązkowi u Generalnego Inspektora Danych Osobowych. Statystyki przedstawiają się następująco: liczba zbiorów zgłoszonych do rejestracji w 2007 r. (4850 – zarejestrowanych 2598), w 2008 r. (5776 – zarejestrowanych 3760), w 2009 r. (7688 – zarejestrowanych 6465), w 2010 r. (8260 – zarejestrowano liczbę większą na skutek działalności GIODO 9921), w 2011 r. (15643 zbiorów zgłoszonych do rejestracji – zarejestrowanych 11845).¹² Powyższe zestawienie pokazuje coraz szersze społeczne zainteresowanie problematyką rejestracji zbiorów danych, która umożliwia kontrolę przez obywatela danych o nim przetwarzanych (Buczma, 2013, s. 1 i n.).

Ustawa o ochronie danych osobowych była wielokrotnie nowelizowana pod kątem dostosowania jej uregulowań do standardów europejskich, wynikających z Konwencji nr 108 Rady Europy¹³ oraz Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 95/46/WE.¹⁴ Trzeba przy tym podkreślić, iż nowelizacje dotyczące art. 43 ustawy o ochronie danych osobowych bardziej świadczą o braku zaufania ustawodawcy do instytucji Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych niż o świadomym i celowym zwolnieniu agend Rzeczypospolitej z ustawowego obowiązku rejestracji zbiorów, co potwierdza także wcześniej cytowane stanowisko doktryny. Ponadto należy stwierdzić, iż tak ukształtowana treść art. 43 ustawy o ochronie danych osobowych na skutek piętnastokrotnych nowelizacji z punktu widzenia bezpieczeństwa państwa odpowiada potrzebom dzisiejszych czasów, zwłaszcza w kontekście walki z terroryzmem, umożliwiając służbom skuteczne zbieranie i katalogowanie danych o osobach mogących stanowić potencjalne zagrożenie dla wewnętrznego ładu państwa.

Literatura

- Bałdyga, M. (2007). *ABC rejestracji zbiorów danych osobowych*. Warszawa: Wydawnictwo sejmowe.
- Buczma, K. (2013). Społeczna świadomość prawa do ochrony danych osobowych w świadomości społecznej mieszkańców Polski i Unii Europejskiej.

¹² *Statystyki i sprawozdania, Lata 2011-2015*, <http://www.giodo.gov.pl/541/id-art/4583/j/pl/>, 04.04.2016.

¹³ Konwencja nr 108 Rady Europy z 28 stycznia 1981 roku o ochronie osób w związku z automatycznym przetwarzaniem, Dz. U. 2003, nr 3 poz. 25.

¹⁴ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 95/46/WE z 24 października 1995 roku w sprawie ochrony osób w związku z przetwarzaniem danych osobowych oraz swobodnego przepływu takich danych, Dz. Urz. WE L. 281.

- skiej. W: W. Orłowski. M. Chrzanowski (red.). *Dostosowanie polskiego prawa publicznego do prawa Unii Europejskiej*. Zamość: Wyższa Szkoła Zarządzania i Administracji w Zamościu.
- Drozd, A. (2007). *Ustawa o ochronie danych osobowych. Komentarz. Wzory pism i przepisy*. Warszawa: LexisNexis.
- Kisielewicz, A. (2001). „Ochrona danych osobowych w praktyce orzeczniczej Naczelnego Sądu Administracyjnego”. In. *Glosa*, Vol. 2. Warszawa: Wolters Kluwer.
- Kulesza, E. (1999). „Pozycja i uprawnienia Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych w świetle ustawy o ochronie danych osobowych. Uwagi de lege lata i de lege ferenda”. In. *Przegląd Sejmowy*, Vol. 6(35). Warszawa: Wydawnictwo sejmowe.
- Górzyńska, T. *Brak zaufania do generalnego inspektora*, „Rzeczpospolita”, nr 152. Marzysz, Cz. (2009). Pozycja prawnoustrojowa Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych. W: G. Szpor (red.). *Ochrona danych osobowych. Skuteczność regulacji*. Warszawa: Municipium.
- Sakowska-Baryła, M. (2006). „Pozycja ustrojowa Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych”. In. *Przegląd Sejmowy*, Vol. 2. Warszawa: Wydawnictwo sejmowe.
- Sakowska-Baryła, M. (2007). „Rejestracja zbiorów danych osobowych na podstawie ustawy o ochronie danych osobowych”. In. *Casus*, Vol. 1(32). Kraków: Krajowa Reprezentacja Samorządowych Kolegiów Odwoławczych.

Źródła prawa

- Konwencja nr 108 Rady Europy z 28 stycznia 1981 roku o ochronie osób w związku z automatycznym przetwarzaniem. Dz. U. 2003, nr 3 poz. 25.
- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 95/46/WE z 24 października 1995 r. w sprawie ochrony osób w związku z przetwarzaniem danych osobowych oraz swobodnego przepływu takich danych, Dz. Urz. WE L. 281.
- Ustawa z dnia 29 października 2010 r. o zmianie ustawy o ochronie danych osobowych oraz niektórych innych ustaw. Dz. U. 2010, nr 229 poz. 1497.
- Ustawa z dnia 5 sierpnia 2010 r. o ochronie informacji niejawnych. Dz. U. 2010, nr 182 poz. 1228.
- Ustawa z dnia 12 lutego 2010 r. o zmianie ustawy o udziale Rzeczypospolitej Polskiej w Systemie Informacyjnym Schengen oraz Systemie Informacji

- Wizowej i ustawy o ochronie danych osobowych. Dz. U. 2010, nr 41 poz. 233.
- Ustawa z dnia 24 sierpnia 2007 r. o udziale Rzeczypospolitej Polskiej w Systemie Informacyjnym Schengen oraz Systemie Informacji Wizowej. Dz. U. 2007, nr 165 poz. 1170.
- Przepisy z dnia 9 czerwca 2006 r. wprowadzające ustawę o Służbie Kontrwywiadu Wojskowego oraz Służbie Wywiadu Wojskowego oraz ustawę o służbie funkcjonariuszy Służby Kontrwywiadu Wojskowego oraz Służby Wywiadu Wojskowego (Dz. U. 2006, nr 104 poz. 711),
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2006 r. o Centralnym Biurze Antykorupcyjnym. Dz. U. 2006, nr 104 poz. 708.
- Ustawa z dnia 23 stycznia 2004 r. Ordynacja wyborcza do Parlamentu Europejskiego. Dz. U. 2004, nr 25 poz. 219.
- Ustawa z dnia 22 stycznia 2004 r. o zmianie ustawy o ochronie danych osobowych oraz ustawy o wynagrodzeniu osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe. Dz. U. 2004, nr 33 poz. 285.
- Ustawa z dnia 24 maja 2002 r. o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu. Dz. U. 2002, nr 74 poz. 676.
- Ustawa z dnia 25 sierpnia 2001 r. o zmianie ustawy o ochronie danych osobowych. Dz. U. 2001, nr 100 poz. 1087.
- Ustawa z dnia 11 kwietnia 2001 r. o rzecznikach patentowych. Dz. U. 2001, nr 49 poz. 509.
- Ustawa 16 listopada 2000 r. o przeciwdziałaniu wprowadzaniu do obrotu finansowego wartości majątkowych pochodzących z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł. Dz. U. 2000, nr 116 poz. 1216.
- Ustawa z dnia 24 maja 2000 r. o Krajowym Rejestrze Karnym. Dz. U. 2000, nr 50 poz. 580.
- Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych, Dz. U. 2002, nr 101, poz. 926, z późn. zm.
- Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 11 grudnia 2008 r. w sprawie wzoru zgłoszenia zbioru danych do rejestracji Generalnemu Inspektorowi Ochrony Danych Osobowych, Dz. U. 2008, nr 229 poz. 1536.

Orzecznictwo sądowno-administracyjne

- Wyrok NSA z dnia 17 sierpnia 2010 r., (I OSK 1426/09), „Lex” 737492.
- Wyrok NSA z dnia 21 lutego 2000 r., (II SA 52/00).
- Wyrok WSA w Warszawie z dnia 24 października 2011 r., (II SA/Wa 625/11).